

CEDERGRENKA

Central elevhälsoplan

INNEHÅLL

INNEHÅLL.....	1
Inledning	2
Syfte	2
Elevhälsans uppdrag	2
Elevhälsans mål.....	3
Elevhälsans arbetsätt.....	3
Hälsofrämjande, förebyggande och åtgärdande arbete	3
Ledning och stimulans	4
Elevhälsans organisation	4
Elevhälsans olika professioner	4
Specialpedagogiska insatser	5
Specialpedagog	5
Speciallärare	5
Elevhälsans psykologiska insats	5
Skolpsykolog.....	5
Elevhälsans psykosociala insats.....	6
Skolkurator	6
Elevhälsans medicinska insats (EMI).....	6
Skolsköterska.....	6
Skolläkare.....	6
Medicinskt ledningsansvar (MLA).....	7
Metodbok och samverkan.....	7
Extern samverkan.....	7
Remiss.....	7
Studie- och yrkesvägledare.....	8
Tillgänglig lärmiljö	8
Extra anpassningar	9
Särskilt stöd.....	9
Åtgärdsprogram	10
Resursskolor och särskilt stöd.....	11
Närvaro i skola	11
Kränkande behandling.....	11
Ärendegång för kränkande behandling.....	12
Anmälningsplikt.....	12
Sekretess inom elevhälsan	12
Systematiskt kvalitetsarbete (SKA).....	12
Systematiskt kvalitetsarbete för hälso- och sjukvård inom elevhälsan.....	13
Länkar	14

Inledning

Cedergrenska koncernen ska erbjuda en trygg, tillgänglig och hälsofrämjande arbetsmiljö för barn och elever. Alla som arbetar i förskola och skola har ett barn- och elevhälsouppdrag. Detta innebär att all personal samverkar och arbetar förebyggande och hälsofrämjande för barns och elevers utveckling mot utbildningens mål.

"Alla barn ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och i sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål."

Skollag 3 kap. 3 §

I förskolan finns ingen lagstadgad elevhälsa men alla som arbetar inom förskolan ska särskilt uppmärksamma och hjälpa de barn som behöver stöd i sin utveckling. Därför kan Cedergrenska centrala elevhälsoplan vara ett stöd även för förskolans verksamhet. Dock är vissa delar, som på olika sätt hänvisar till begreppen elevhälsa eller elev, inte relevanta.

Skolans elevhälsa omfattar elever från förskoleklass till och med gymnasieskolan. Eleverna ska ha tillgång till elevhälsa i den omfattning de har rätt till och elevhälsans funktioner ska besitta rätt kompetens och utbildning för uppdraget.

Syfte

Den centrala elevhälsoplanen är en gemensam plattform för elevhälsoarbetet inom Cedergrenska koncernen. Planen syftar till att:

- fungera som ett stöd för ledning, elevhälsoteam samt övriga medarbetare
- stärka det hälsofrämjande och förebyggande arbetet
- bidra till en systematisk och strukturerad arbetsgång
- säkerställa likvärdigheten mellan skolorna inom Cedergrenska

Elevhälsoplanen beskriver elevhälsans uppdrag, ansvarsfördelning och arbetsgång utifrån styrdokumentet. Planen ska vara en grund för skolans gemensamma verksamhetsutveckling och bidra till att skapa samsyn i elevhälsoarbetet.

Elevhälsans uppdrag

Elevhälsans uppdrag utgår från styrdokumentet. Elevhälsan omfattas av flera regelverk som huvudman, rektorer, verksamhetschefer och elevhälsans personal behöver förhålla sig till. Elevhälsan ska arbeta på individ-, grupp och skolenhetsnivå. Genom att identifiera och kartlägga varje elev synliggörs olika stödbehov som kan genomföras med enskild individ eller i grupp. Det gäller social, fysisk och/eller pedagogisk miljö eftersom dessa påverkar elevernas förutsättningar för lärande.

Sammanfattat ingår det i elevhälsans uppdrag att i sitt generellt riktade arbete arbeta med att:

- främja elevers lärande, utveckling och hälsa
- förebygga ohälsa och inlärningssvårigheter
- bidra till att skapa miljöer som främjar lärande, utveckling och hälsa

I det individuellt riktade arbetet ska elevhälsan bidra med att:

- stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål

- undanröja hinder för lärande, utveckling och hälsa
- uppmärksamma och på rektorns uppdrag utreda orsaker till olika utmaningar
- uppmärksamma och utreda orsaker till ohälsa
- bidra med åtgärder och anpassning för varje enskild elev i behov av särskilt stöd

Vägledning för elevhälsan - Kunskapsguiden

Elevhälsans mål

Alla elever inom Cedergrenska ska ha tillgång till elevhälsa i den omfattning de har rätt till och elevhälsans funktioner ska besitta rätt kompetens och utbildning för uppdraget. Elevhälsan ska främst arbeta förebyggande och hälsofrämjande.

Elevhälsans mål är att skapa en så positiv lärandesituation som möjligt för eleven. Elevhälsan ska främja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Samverkan mellan de olika professioner som ingår i elevhälsan och den pedagogiska personalen är en förutsättning.

"I all utbildning och annan verksamhet enligt denna lag som rör barn ska barnets bästa vara utgångspunkt. Barnets inställning ska så långt det är möjligt klargöras. Barn ska ha möjlighet att fritt uttrycka sina åsikter i alla frågor som rör honom eller henne. Barnets åsikter ska tillmätas betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad."

Skollag 1 kap. 10 §

Elevhälsans arbetssätt

Hälsofrämjande, förebyggande och åtgärdande arbete

Alla som arbetar i förskolan och skolan ska verka för en hälsofrämjande utveckling. I skolan är elevhälsan en viktig resurs i det arbetet. Det förutsätter samverkan mellan elevhälsans professioner och övriga medarbetare i skolan. En god lärandemiljö ligger till grund för elevernas kunskapsutveckling och personliga utveckling.

Främjande arbete innebär att stärka eller bibehålla elevers psykiska, fysiska och sociala välbefinnande. Det handlar om att förstärka det som vi vill se mer av, det som gynnar lärandet. Det innebär även ett värdegrundsarbete för att skapa goda relationer.

Förebyggande arbete är insatser för att minska ohälsa, det vill säga att reducera riskfaktorer och stärka skyddsfaktorer. Ett förebyggande arbete ska bedrivas i förskolans och skolans alla miljöer. Att arbeta förebyggande bidrar till att barn och elever når kunskapsmålen, blir motiverade och vill lära sig mer.

Åtgärdande insatser är skraddarsydda utifrån barnets/barnens behov och uppstår då det främjande och förebyggande arbetet inte gett avsedd effekt eller behöver intensifieras. Åtgärder genomförs när ett problem redan har uppstått. Ett sätt att identifiera hinder är att titta på de åtgärder som förskolan och skolan står i och utifrån det arbeta fram en tydlig strategi för det åtgärdande arbetet.

Hur elevhälsan på respektive skola arbetar lokalt beskrivs i den lokala verksamhetsplanen. Plan mot kränkande behandling bifogas verksamhetsplanen. Se Systematiskt kvalitetsarbete nedan. Utöver det finns ytterligare underlag och rutiner på respektive verksamhet.

"I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen."

Skollag 1 kap. 4 §

Ledning och stimulans

Alla barn och elever har rätt till ledning och stimulans för att kunna utvecklas så långt som möjligt gällande lärande och personlig utveckling enligt utbildningens mål. Samtliga skolformer och fritidshemmet har ett kompensatoriskt uppdrag, dvs uppväga skillnader i barns och elevers förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Elever som riskerar att inte uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas har rätt till extra anpassningar och särskilt stöd.

Det kan förekomma att en elev uppfyller dessa kriterier men uppvisar andra svårigheter som gör att skolan bedömer att eleven längre fram kan få svårigheter att nå kommande bedömningskriterier. Även då kan eleven vara i behov av särskilt stöd. Det kan till exempel handla om en elev med funktionsnedsättning, psykisk ohälsa, svårigheter i det sociala samspelet, koncentrationssvårigheter eller upprepad eller långvarig frånvaro.

Även elever som lätt uppfyller kriterierna ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

Se vidare Tillgänglig lärmiljö nedan.

Elevhälsans organisation

Huvudmannen har det yttersta ansvaret för elevhälsan. Huvudmannen ansvarar för att eleverna har tillgång till elevhälsa, inklusive medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser.

Verksamhetschefen för EMI är även medicinskt ledningsansvarig (MLA). Verksamhetschefen ansvarar för att den medicinska elevhälsan bedrivs i enlighet med lagar, föreskrifter, vetenskap och beprövad erfarenhet.

På respektive skola inom Cedergrenska finns lokala elevhälsoteam (EHT). Rektor beslutar om enhetens inre organisation och ansvarar för att fördela resurser efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov. EHT ska vara en resurs i arbetet för hälsofrämjande och förebyggande skolutveckling. Arbetet med elevers hälsa handlar om alla faktorer som påverkar elevernas utveckling, mående och trivsel.

Varje profession som finns med i elevhälsan bidrar med sin kompetens för att främja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Elevhälsoarbetet förutsätter en hög grad av samverkan mellan elev, pedagoger, elevhälsans personal, övriga medarbetare och vårdnadshavare.

Elevhälsans olika professioner

Elevhälsan består av flera olika insatser. För elevhälsans medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det enligt lag finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Det ska även finnas tillgång till specialpedagog och speciallärare.

I [Vägledning för elevhälsan - Kunskapsguiden](#) synliggörs respektive professions ansvarsområden. Stödet har tagits fram gemensamt av Skolverket och Socialstyrelsen. Nedan följer en sammanfattade beskrivning av elevhälsans respektive insatser och professioner.

[Skollagen 2 kap.](#)

[Skolverket Elevhälsa](#)

Specialpedagogiska insatser

Den specialpedagogiska insatsen syftar inte på en särskild yrkeskategori och kan innefatta till exempel speciallärare eller en rektor med särskilt ansvar för specialpedagogiska insatser på skolan. En stor del av dem som arbetar inom elevhälsans specialpedagogiska insats är dock specialpedagoger eller speciallärare.

Specialpedagog

Specialpedagogen ska tillföra specialpedagogisk kompetens som ett stöd i det pedagogiska arbetet och i den övergripande planeringen av elevhälsans arbete. I uppdraget ingår även att kartlägga hinder och möjligheter i skolmiljön och elevers behov av särskilt stöd samt att överföra relevant information till den lärare som ska ansvara för elev i nästa årskurs.

Specialpedagogen ska genomföra pedagogisk kartläggning, utforma och genomföra åtgärdsprogram, ge handledning och konsultation till pedagogisk personal samt följa upp, utvärdera och stödja utvecklingen av verksamhetens lärandemiljöer.

Speciallärare

Speciallärarens ansvar, utöver att undervisa, är att tillföra specialpedagogisk kompetens som ett stöd i det pedagogiska arbetet och i den övergripande planeringen av elevhälsans arbete samt kartlägga hinder och möjligheter i skolmiljön och elevers behov av särskilt stöd samt att överföra relevant information till den lärare som ska ansvara för elev i nästa årskurs. Specialläraren ansvarar även för att vid behov göra särskild bedömning av elevers kunskapsutveckling utifrån t ex ett nationellt kartläggningsmaterial, bedömningsstöd eller nationellt prov.

I uppdraget ingår även att genomföra pedagogiska utredningar samt utforma och genomföra åtgärdsprogram, ge konsultation till pedagogisk personal samt följa upp, utvärdera och stödja utvecklingen av verksamhetens lärandemiljöer.

Elevhälsans psykologiska insats

Elevhälsans psykologiska insats utförs av skolpsykolog för att elevhälsan ska ha kompetens att ge eleverna det stöd de behöver.

Skolpsykolog

Skolpsykolog ansvarar för elever ur ett psykologiskt perspektiv. Arbetet inriktas på att stödja det pedagogiska arbetet med det psykologiska perspektivet vid val av arbetsformer och arbetssätt i skolan.

Elevhälsans psykosociala insats

Elevhälsans psykosociala insats utförs av skolkurator som arbetar enligt det övergripande uppdrag för skolans verksamhet som finns angivet i skolans styrdokument.

Skolkurator

Skolkuratorn ska tillföra psykosocial kompetens som ett stöd i det pedagogiska arbetet och i den övergripande planeringen av elevhälsans arbete. I uppdraget ligger att genomföra samtal såsom stöd-, motivations- och krissamtal liksom utredande och rådgivande samtal med enskilda elever och deras familjer relaterade till skolsituationen.

På uppdrag av rektor kan skolkuratorn utreda och bedöma den sociala och psykosociala situationen för enskilda elever, bland annat som underlag inför beslut om särskilt stöd och vid upprättande av åtgärdsprogram samt inför elevernas mottagande i grund- och gymnasiesärskola.

Skolkurator ska även ge skolans övriga personalhandledning och konsultation, bidra med kunskap om risk- och skyddsfaktorer för elevers hälsa, sociala situation, lärande och utveckling samt kunskaper om samhällets stödsystem. Skolkuratorn ska delta i arbetet med skolans struktur och organisation när det gäller värdegrund och likabehandling.

Skolkurator ska ta till vara kunskap om elevernas generella psykosociala hälsa och sociala situation i elevhälsans övriga arbete.

Elevhälsans medicinska insats (EMI)

Elevhälsans medicinska insats utförs av skolsköterska och skolläkare. Elevhälsans medicinska insatser ska tillföra medicinsk kompetens och omvårdnadskompetens som ett stöd i det pedagogiska arbetet och i den övergripande planeringen av elevhälsans arbete.

Skolsköterska

Skolsköterskan ska tillföra medicinsk kompetens och omvårdnadskompetens som ett stöd i det pedagogiska arbetet och i den övergripande planeringen av elevhälsans arbete.

Skolsköterskan ska erbjuda hälsosamtal enligt basprogrammet och ska, vid hälsobesök, tidigt identifiera problem eller symtom hos elever som kan innebära att de är i behov av särskilt stöd eller andra insatser.

Skolsköterska samverkar med elever, vårdnadshavare och skolans övriga personal arbeta för att ge eleverna kunskap om hälsosamma levnadsvanor och om faktorer som bidrar till hälsa eller ohälsa samt ge handledning och konsultation till skolans övriga personal.

I uppdraget ingår även att bevaka elevernas vaccinationstäckning så att kompletterande vaccinationer kan erbjudas om det finns behov samt fullfölja vaccinationer enligt Folkhälsomyndighetens vaccinationsprogram

Skolsköterskan ska bidra med medicinsk kunskap inför arbetsmoment som är förlagda ute i verksamheter och vid yrkesvägledning och ta till vara kunskap om elevernas hälsa i skolans arbete.

Skolläkare

Skolläkaren är skolsköterskans medicinska rådgivare och ansvarar för bedömning och handledning i medicinska frågor avseende skolrelaterade hälsoproblem. Deras arbete styrs bland annat av skollagen och av hälso- och sjukvårdslagen. Tillsynsmyndigheten för EMI är Inspektionen för vård och omsorg (IVO).

Medicinskt ledningsansvar (MLA)

Det medicinska ledningsansvaret är en enskild ledningsuppgift. Medicinskt ledningsansvarig skolsköterska (MLA) ansvarar för att planera, utveckla och leda det systematiska förbättringsarbetet utifrån elevhälsans medicinska insats. Det innebär ansvar för kvalitetssäkring och patientsäkerhet, ansvar för utrustning och läkemedel, sjukvårdsrutiner, avvikelshantering enligt Socialstyrelsens föreskrifter.

Ledningssystem finns för den medicinska delen av elevhälsan som beskriver ansvarsfördelning för de processer som ingår i deras arbete och hur egenkontrollen ska utföras.

Metodbok och samverkan

Metodboken beskriver processer och rutiner för tillvägagångssätt vid samverkan med olika insatser både internt och externt. Samverkan bidrar till att eleven får tvärprofessionella bedömningar och insatser.

Syftet med samverkan ska alltid vara att främja lärande, hälsa och utveckling för att undanröja hinder för att eleven ska nå utbildningens mål. Samverkan ska alltid ske efter samtycke från elev och vårdnadshavare, om eleven är omyndig.

Elevhälsans medicinska insats, skolsköterska och skolläkare, ska samverka med personal inom elevhälsoteamet samt pedagogisk personal på skolan för att arbeta hälsofrämjande och förebyggande för elevernas bästa. Genom intern samverkan kan hinder för hälsa, lärande och utveckling identifieras i ett tidigt stadi.

Extern samverkan

Socialtjänsten och elevhälsans medicinska insats är enligt lag skyldiga att samverka för att skydda barn som far, eller riskerar att fara, illa (5 kap. 1a § SoL och 2f § HSL). All personal inom elevhälsan har, enl 14 kap. 1 § SoL, en anmälningsskyldighet.

Socialtjänst eller sjukvårdsinstans kan kalla till ett SIP-möte. SIP står för samordnad individuell plan och syftar till att samordna barnets olika kontakter för att kunna samverka för bästa möjliga stöd runt barnet.

När barnet börjar i förskoleklass rekvireras journalen från den barnhälsovårdscentral (BVC/BHV) som barnet tillhört. Vid skolbyte ska elevens skolhälsovårdsjournal medfölja denne ifall samtycke till detta givits.

När ett barn har behov av kontakt med andra vårdgivare som sjukvård, rehabilitering eller psykiatri kan det vara av värde att samverka med dessa instanser för att barnet ska få det stöd som denne behöver och att det blir tydligt för berörda parter vad mål, plan och arbetssätt innehåller.

Instanser som kan vara aktuella att samverka med är exempelvis BUP, BUMM, övriga sjukvårdsmottagningar som ex diabetesmottagning, rehabiliteringen, sjukgymnast/dietist samt psykolog via andra mottagningar.

Remiss

Remisser för vidare utredning av koncentrationssvårigheter och sociala samspel ska göras av skolläkare. Innan remiss skrivs ska skolan ha gjort Anpassningar för elev och utvärderat dessa Anpassningar. Om flera Anpassningar provats utan vidare resultat ska kartläggning av elevens skolsituation utfärdas. Elev och vårdnadshavare ska informeras om både Anpassningar och kartläggning. De får även en återkoppling på vad kartläggning visar.

Vid misstanke om svårigheter orsakade av avvikelse i utveckling och lärande kan skolläkare, efter samtycke från elev och vårdnadshavare, skriva remiss för vidare utredning av detta.

Skolan samlar in det underlag som finns i form av anpassningar, kartläggning och mentors bedömningsformulär. Tid bokas till skolläkare för vidare bedömningsamtal och ev utfärdande av remiss.

Skolor inom Cedergrenska använder gällande samverkansrutiner vid remittering, utredning och behandling av barn med misstänkt NPF och intellektuell funktionsnedsättning.

Studie- och yrkesvägledare

Studie- och yrkesvägledare är inte, enligt lag, en del av elevhälsan. Rektor ansvarar dock för vilka professioner, utöver de lagstadgade, som ingår i skolans elevhälsoteam.

Studie- och yrkesvägledarens kompetens kan komplettera övriga professioners kompetenser inom elevhälsan på olika sätt, exempelvis i arbetet med att främja närvaro. I [Skolverkets rekommendationer](#) för arbetet med att främja närvaro beskrivs hur studie- och yrkesvägledare kan bidra med kunskap genom exempelvis motiverande insatser.

Enligt läroplanen har rektorn bland annat ansvar för att undervisningen, elevhälsan och studie- och yrkesvägledningen utformas så att elever som behöver det får särskilt stöd eller andra stödåtgärder.

Tillgänglig lärmiljö

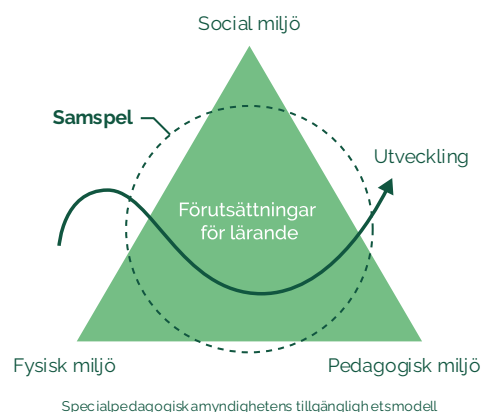
Tillgänglighet i förskola och skola innebär att alla elever ska ges tillgång till och möjlighet att ta del av lärande och gemenskap i lärmiljön. Tillgänglighet är ett begrepp som beskriver hur väl en organisation, verksamhet, lokal eller plats fungerar för barn och elev att vara delaktig fullt ut. Om lärmiljön inte är tillgänglig är det svårt för barnet eller eleven att utvecklas så långt som möjligt utifrån målen i utbildningen. Verksamheter som främjar en tillgänglig lärmiljö identifierar och undanröjer hinder.

Med utgångspunkt i Specialpedagogiska myndighetens tillgänglighetsmodell ska förskolor och skolor inom Cedergrenska ge alla barn och elever utbildning anpassad efter deras förutsättningar och där de får sina behov tillgodosedda. Barn och elever ska få möjlighet att vara delaktiga i en gemenskap. De ska få tillgång till pedagogiska strategier och stödstrukturer, alternativa hjälpmedel och andra anpassningar samt få tillgång till rum för lärande som är anpassade utifrån olika förutsättningar och behov, både ute och inne. Anpassningar görs i första hand på gruppnivå när det gäller extra anpassningar och särskilt stöd.

Underlag:

[Skollagen 3 kap. Barns och elevers utveckling mot målen](#)

[Skolverket Extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram](#)

Extra anpassningar

Barn och elever som riskerar att inte nå utbildningens mål inom ett område eller i något eller några ämnen ska erbjudas extra anpassningar. Det kan uppmärksammas genom till exempel ett nationellt kartläggningsmaterial, nationellt prov eller lärares observationer. Extra anpassningar ska genomföras inom ramen för den ordinarie undervisningen och dokumenteras för att underlätta den pedagogiska planeringen. Det behövs inte fattas något formellt beslut om att barn eller elev ska få extra anpassningar och ska inte dokumenteras i ett åtgärdsprogram för särskilt stöd. Pedagog, lärare och övrig personal involverar barn/elev och vårdnadshavare, om eleven är omyndig, i processen genom att informera och samverka kring stödinsatserna. Insatserna dokumenteras i barnets eller elevens individuella utvecklingsplan eller på annat sätt om eleven går i en årskurs där det inte behöver upprättas.

I de fall när extra anpassningar inte räcker för att stödja eleven i lärsituationen ska ärendet diskuteras med skolans elevhälsoteam samt anmälas till rektor. I samråd med elevhälsan kan det beslutas om att ytterligare extra anpassningar ska användas, men även att en pedagogisk utredning ska genomföras. Extra anpassningarna utvärderas kontinuerligt tillsammans med barn/elev och vårdnadshavare (om eleven är omyndig).

Särskilt stöd

Särskilt stöd är omfattande stödinsatser som pågår under en längre tid. Om ett barn eller en elev är i behov av särskilt stöd ska stödet i första hand ges inom den grupp som barnet/eleven tillhör eller som komplement till denna. Stödet ska ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att barnet eller eleven ska ha möjlighet att uppfylla de kunskapskriterier som minst ska uppfyllas.

Rektor på förskola och skola ska se till att barnets eller elevens behov av särskilt stöd utreds skyndsamt om ett barn eller en elev riskerar att inte nå utbildningens mål inom något område eller i något eller några ämnen, trots extra anpassningar. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om barnet/eleven uppvisar andra svårigheter i sin förskole- eller skolsituation.

Rektor skapar förutsättningar för att olika professioner ska kunna vara involverade i utredningen. Elevhälsan leder och håller ihop arbetet samt fördelar eventuella roller och ansvarsområden. Elevhälsa, lärare, vårdnadshavare (om eleven är omyndig) samt elev involveras i arbetet. Elev och vårdnadshavare har viktiga kunskaper och erfarenheter kring situationen vilka tas till vara genom regelbundna möten.

En utredning av ett barns/en elevs behov av särskilt stöd ska innehålla tre delar:

- kartläggning av barnet/elevens skolsituation på organisation-, grupp- och individnivå
- analys
- pedagogisk bedömning av barnets/elevens stödbehov

Rektor beslutar om en utredning gällande särskilt stöd ska genomföras samt om åtgärdsprogram ska upprättas. Beslutet grundas främst i den pedagogiska bedömningen av barnets eller elevens stödbehov. Elev och vårdnadshavare (om eleven är omyndig) informeras om beslutet. Särskilt stöd ska dokumenteras i ett åtgärdsprogram och ska alltid föregås av en utredning.

När det särskilda stödet innebär något av nedan får inte rektor överlåta sin beslutsrätt:

- I en annan elevgrupp eller enskilt
- I form av distansundervisning
- I form av anpassad studiegång

Tilläggsbelopp kan sökas från barnets eller elevens hemkommun om behovet av särskilt stöd är omfattande. Kommunen gör en individuell bedömning utifrån den enskildes behov.

"Med tilläggsbelopp avses ersättning för extraordinära stödåtgärder samt ersättning för elever som ska ges modersmålsundervisning eller deltar i lovskola."

Skolverket

Om en utredning visar att barnet/eleven inte har behov av särskilt stöd, ska rektor besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas.

Utredningar av behov av särskilt stöd ska vara ett underlag i verksamhetens systematiska kvalitetsarbete. Lärdomar från förskolans och skolans utredningar, som sammanställs och används på en aggregerad nivå, kan bidra till att utveckla det förebyggande och hälsofrämjande arbetet på enhet-, grupp- och individnivå.

Åtgärdsprogram

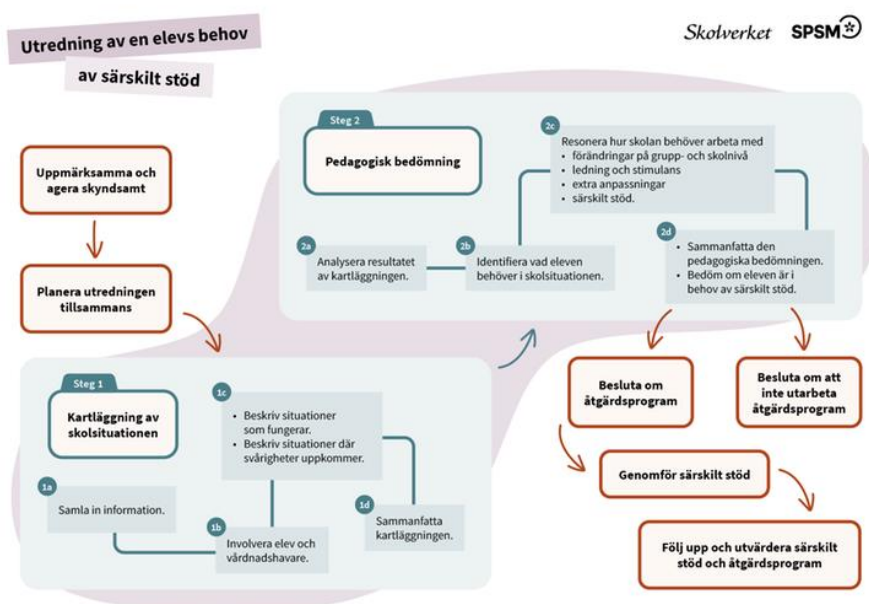
Ett åtgärdsprogram ska synliggöra vilka behov barnet/eleven har och hur förskola/skolan ska tillgodose dem genom olika insatser och undervisning, dvs det särskilda stöd som barnet eller eleven får. Ett åtgärdsprogram ska innehålla konkreta åtgärder som kan utvärderas utifrån ett systematiskt upplägg.

Elev och vårdnadshavare (om eleven är omyndig) ska ges möjlighet att vara med och utarbeta åtgärdsprogrammet, men det kan även upprättas om förskola/skola bedömer att eleven behöver särskilt stöd utan att vårdnadshavare håller med.

Hur ofta ett åtgärdsprogram ska följas upp beslutas utifrån barnets/elevens behov, men det ska ske kontinuerligt för att synliggöra om åtgärderna utgör ett tillräckligt stöd för barnet/eleven eller behöver anpassas ytterligare. I åtgärdsprogrammet ska även anges vem som ansvarar för att följa upp respektive åtgärd.

Arbetsgång för utredning av en elevs behov av särskilt stöd

Till stöd för utredning av ett barn/en elevs eventuella behov av särskilt stöd finns Skolverkets information och dokument. En sammanfattning av dessa finns (se bilaga Kartläggning och utredning för särskilt stöd). Den innefattar samtalsunderlag, underlag för utredning av särskilt stöd, dokument för beslut att utarbeta eller inte ett åtgärdsprogram, kartläggningsunderlag, observationsunderlag med mera.

Resursskolor och särskilt stöd

En resursskola är en skola som begränsar sitt mottagande till elever som behöver särskilt stöd. Att en elev tas emot till en fristående resursskola är inte i sig en form av särskilt stöd. Ett sådant beslut måste fattas av skolans huvudman och på skolan blir rektor ansvarig för eleven.

Det är den fristående resursskolans huvudman som ansvarar för att bedöma om en elev är i behov av sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder för att eleven ska kunna uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, eller för att eleven ska undvika svårigheter i sin skolsituation. Huvudmannen ansvarar därmed för de utredningar som behövs för att kunna avgöra om en elev tillhör resursskolans målgrupp. När en elev börjar i en resursskola har det därför redan utretts att eleven behöver sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder. Det betyder att rektorn kan utgå från den utredning som gjordes vid placeringen eller mottagandet av eleven vid resursskolan när åtgärdsprogrammet ska upprättas.

Ett åtgärdsprogram ska upprättas för varje elev. För vissa elever kan den generella anpassning som resursskolans miljö innebär vara tillräcklig som särskilt stöd, medan andra elever kan behöva ytterligare stödåtgärder.

Urvalsreglerna som riksdagen har beslutat innebär att de elever som har störst behov av det särskilda stöd som resursskolan erbjuder ska prioriteras vid urval.

[Skolverket om resursskolor](#)

Närvaro i skola

För att skapa en närvarokultur behöver skolan synliggöra orsaker till elevens frånvaro för att rätt insatser ska aktualiseras. Alla skolans vidtagna åtgärder ska följas upp, utvärderas och dokumenteras. Vid behov sätts ytterligare åtgärder in.

Som underlag för utredning av behov kan underlaget *Kartläggning och utredning för särskilt stöd* (se bilaga) som bygger på Skolverkets rekommendationer användas. Åtgärderna avslutas först när eleven är tillbaka i skolan, bytt skola eller att skolplikten har upphört.

Cedergrenska skolpliktsstrappa för grundskolan samt frånvarotrappa för gymnasiet (se bilagor) utgår från Skolverkets riktlinjer och kan ses som ett stöd för skolorna i sitt arbete.

Respektive skola beskriver i sin lokala verksamhetsplan hur arbetet med att främja närvaro organiseras och följs upp.

[Praktisk vägledning om att utreda närvaroproblem i skolan](#) av Malin Gren Landell

Kränkande behandling

Alla ska mötas med respekt, skolan ska vara helt diskriminerings-, kränkings- och mobbningsfri. Skollagens definition av kränkande behandling är *"ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen kränker ett barns eller en elevs värdighet"* (Skollagen 6 kap. 3 §). Både diskriminering och kränkande behandling är förbjudet i förskolor, skolor och andra verksamheter som lyder under skollagen.

Skolan ska upprätta en plan mot kränkande behandling. Skolledning och elevhälsa ska ansvara för och driva arbetet med att kartlägga, analysera, uppdatera, utvärdera och följa upp ordningsregler och plan mot kränkande behandling årligen. I planen ska mål samt åtgärder för hur målen ska nås beskrivas. Det ska framgå vilka rutiner skolan har mot kränkande behandling, dvs hur gången är gällande anmälan, utredning och dokumentation samt att detta ska ske snabbt.

Personal på skolan är skyldig att anmäla kränkande behandling till rektor. Rektor ska anmäla detta till huvudmannen, vilken representeras av skolchef inom Cedergrenska koncernen, som i sin tur måste utreda ärendet skyndsamt.

Ärendegång för kränkande behandling

Enligt skollagen är en lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att anmäla detta till rektorn.

En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen.

Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

[Skollagen 6 kap. 10 §](#)

Anmälningsskyldighet

Alla som arbetar inom skola, polis, hälso- och sjukvård är skyldiga, enligt socialtjänstlagen 14 kap 1 §, att anmäla om det finns misstanke om att ett barn upp till 18 år far illa eller riskerar att fara illa. Detta ska anmälas till socialtjänsten i den kommun där barnet bor. Stöd för anmälan till Socialtjänsten finns i Socialstyrelsens handbok för anmälningsskyldiga.

Om ett brott sker i eller i anknytning till skolan, då ska skolan (som huvudregel rektor) göra en polisanmälan till polisen.

Sekretess inom elevhälsan

Tystnadsplikten för de psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatserna av elevhälsan samt skolans övriga verksamhet i fristående skolor regleras i 29 kap. 14 § skollagen. För elevhälsans medicinska insats finns bestämmelser om tystnadsplikt i 6 kap. 12-13 §§ patientsäkerhetslagen.

I [Vägledning för elevhälsan - Kunskapsguiden](#) finns mer utförlig beskrivning av sekretess utifrån elevhälsans olika insatser och professioner.

För kommunala och fristående skolverksamheter gäller olika lagar.

Systematiskt kvalitetsarbete (SKA)

Elevhälsan ska vara en del av det övergripande systematiska kvalitetsarbetet. Samtliga grund- och gymnasieskolor arbetar systematiskt med lokala mål för elevhälsoarbetet. Även om förskolan inte har egen elevhälsa arbetar de kontinuerligt och systematiskt med barnens hälsa, välmående och utveckling. Arbetssätt, mål och uppföljning beskrivs, dokumenteras och integreras med den lokala verksamhetsplanen, allt för att skapa en helhet. Efter läsårets slut mynnar arbetet med ut i en kvalitetsrapport som rektor upprättar utifrån resultat och analys. Elevhälsan arbetar vidare fram mål för kommande läsår.

Elevhälsan ska kontinuerligt och systematiskt följa upp sitt arbete. På så vis utvecklas verksamhetens kvalitet löpande för att gagna barn och elever på bästa sätt vilket reducerar riskfaktorer och stärker skyddsfaktorer. Det är grundläggande att alla i elevhälsan är delaktiga i kvalitetsarbetet.

Arbetet med att utveckla verksamheten kan beskrivas som en kontinuerlig process likt Skolverkets kvalitetshjul. Det dokumenteras i det digitala ledningssystemet Hypergene. Elevhälsan följer upp resultat och måluppfyllelse utifrån nulägesanalys och identifierade utvecklingsområde (var är vi?). Därefter analyseras och bedöms utvecklingsbehovet för att utarbeta elevhälsans målformuleringar (vart ska vi?). Sedan planeras och beskrivs arbetsätt (hur gör vi?) som genomförs för att elevhälsan vid läsårets slut analyserar resultatet (hur blev det?).

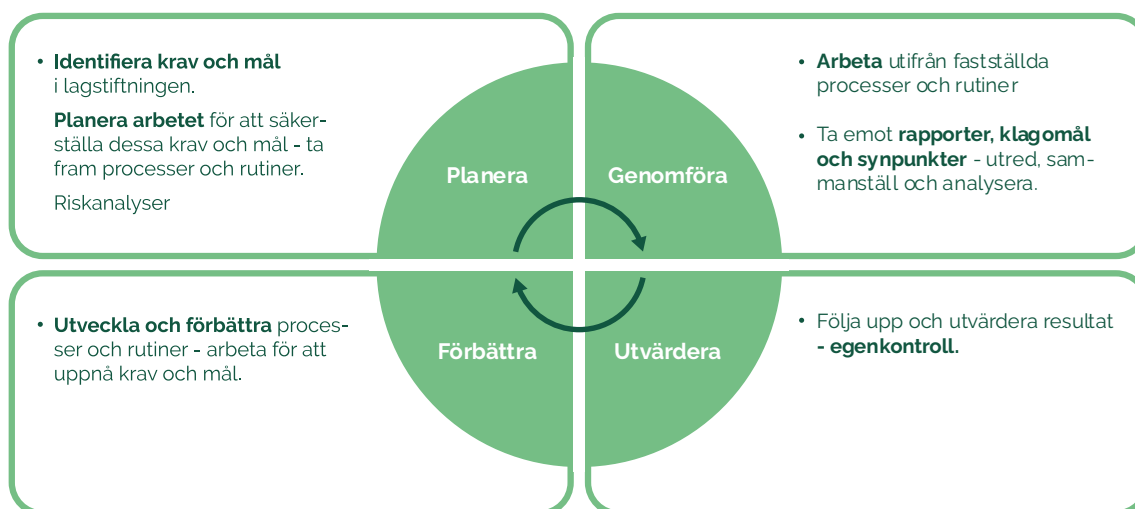
Underlag som ligger till grund för arbetet kan exempelvis vara enkäter, screeningresultat, omdömen, betyg, frånvarostatistik, åtgärdsprogram, hälsosamtal, djupintervjuer m m.

Elevhälsan dokumenterar sitt arbete, så som åtgärdsprogram, anmälningar vid t ex kränkande behandling, utredningar, faktiskt handlande och särskilt stöd i journalsystemet Prorenata.

Systematiskt kvalitetsarbete för elevhälsan: [Skollagen 2 kap. 25 §](#)

Systematiskt kvalitetsarbete för hälso- och sjukvård inom elevhälsan

Som vårdgivare är Cedergrenska skyldiga att bedriva ett systematiskt patientsäkerhetsarbete och ansvarar även för att det ska finnas ett ledningssystem för detta. Processen för det arbetet beskrivs genom den cykliska processen nedan.

Socialstyrelsens ledningssystem som en cyklisk process

Länkar

[Hälso- och sjukvårdslagen \(2017:30\)](#)

[Offentlighets- och sekretesslagen \(2009:400\)](#)

[Praktisk vägledning om att utreda närvaroproblem i skolan](#)

[Skollagen \(2010:800\)](#)

[Skollagen 2 kap. 25 §](#)

[Skollagen 3 kap. Barns och elevers utveckling mot målen](#)

[Socialtjänstlagen \(2001:453\)](#)

[Skolverket](#)

[Skolverket Elevhälsa](#)

[Skolverket Extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram](#)

[Kommentarer till Skolverkets allmänna råd om arbete med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram](#)

[Skolverkets rekommendationer](#)

[Skolverket om resursskolor](#)

[Vägledning för elevhälsan - Kunskapsguiden](#)